

NOVI ČAS

„NOVI ČAS,“

izhaja vsak petek ob
12. uri dopoldne. Ured-
ništvo in upravnništvo
je v Gosposki ulici
št. 6 drugo dvorišče.

LIST STANE :

za celo leto . . . 4 K
„manj premožne 3 „
„Nemčijo 5 „
„posamezne št. 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 40.

V Gorici, 1. oktobra 1914.

Leto V.

Cesarjev god

Morda nikdo, kar jih pri nas živi, ne pomni, da bi naš ljubljani vladar Fr. Jožef pod takimi okolnostmi praznoval svoj god, kakor se to letos godi. Na jugu in severu napada ljut sovražnik našo domovino, imajoč pred očmi edini namen, da bi jo strl in raztrgal. To ravno hočejo naši sovražniki, proti katerim je naš sivolasi vladar pred 2 mesecema poklical naše drage v boj.

V tako resnih trenutkih se je naša država nahajala le malokdaj v zgodovini. Mi Slovenci hočemo ostati, kakor smo stali vedno doslej, na straži za blagor one Avstrije in njenih slavnih habsburških vladarjev, do katerih nas veže ne le naša sveta krščanska dolžnost, ne samo stoletna udanost in ljubezen, ampak tudi zavest, da mi kot narod s Hrvati vred moremo le tukaj najti svoje življenje in svojo boljšo bodočnost.

Ko sedaj naši dragi leže mrtvi na bojiščih, ko oni umirajo za brambo domovine in so pripravljani boriti se za njo do zadnjega, se pa mi oziramo k svojemu častitljivemu vladarju, ki nosi vse breme in vse skrbi sedanjih tako resnih časov. Bog ve, kake misli mu polnijo glavo in kaki občutki mu vznemirjajo srce. Gotovo je pa, da on hoče nam vsem le najboljše. In če je že poklical naše vojake proti sovražniku, je to storil iz ljubezni do nas in naše domovine.

Kako naša srca vendar bijejo za nje, ki je v svojem življenju moral toliko trpeti, ki je še pred par meseci moral zreti na mrtvi trupli Ferdinanda in njegove soproge, oblitni s krvjo po morilčevi roki, in ki sedaj nosi toliko težo skrbi in odgovornosti.

Prihodnja nedelja, njegov godovni praznik, je dan molitve. Tako so naši škofje odločili in s tem gotovo izpolnili željo našega vladarja.

Da, moliti hočemo po cerkvah, po deželi in v mestu, da se nad našo Avstrijo nekaljeno izvrše načrti Božje Previdnosti. Bog hoče posameznikom, pa tudi narodom in državam vedno le najboljše! Moliti hočemo torej za blagor naše domovine, za blagor vojakov na bojišču, za zmago njih orožja, še posebej pa za

našega dobrega in plemenitega cesarja Franca Jožefa, ki mora v svojo visoki starosti toliko prenašati.

»Mi sami pa hočemo obljubiti«, kakor je dunajski kardinal dr. Piffel v nedeljo 20. sept. pri veliki procesiji povdaril, »da bodemo popolnoma zaupali volji Božji in Božji Previdnosti prepustili, kaj ona namerava z usodo našo in naše države.«

Patriotizem dejanja.

Dva meseca je, kar je brzovjav raznesel od vasi do vasi, da je našim možem in fantom treba iti v vojsko proti sovražniku. To je bil dogodek, kakor ga sedanji rod ne pomni. Pretresla je ta novica gotovo vsakega brez izjeme, ker je to pač naravno. Toda ne enemu v deželi ni prišlo na misel, da bi se radi tega vznemiril in pričel obupavati. Može in fantje so odhajali v istih trenutkih, v katerih jih je klicala dolžnost. Šli so do zadnjega, ker je bilo njih srce pač polno udanosti in ljubezni do cesarja in domovine. Njih patriotizem se je pokazal pred svetom v res najlepši luči. Oblasti same so se čudile, da so se može in fantje tako točno, tako polnoštevilno in zvesto odzvali.

A tudi ne enemu izmed onih, ki so ostajali doma, ni prišlo na misel, da bi odhajajoče svojce le z besedo skušal za trenutek zadržavati doma. Spremljali so jih otroci in žene, sestre in stariši s solzami v očeh, tudi plakali so, a pustili so jih proč od sebe, ker tako jim je velela ljubezen do cesarja in domovine. To je bil res patriotizem dejanja, nad katerim so lahko vsi imeli najlepši zgled.

In potem, ko so odšli, pa so se ostali pričeli zbirati v cerkvah, pred Marijinim altarjem in pred Najsvetejšim, da molijo za vojake, za cesarja in domovino in da prosijo srečnega izida vojskujočim se dragim.

Vse to so delali. In vendar so se našli ljudje — ne med našim slovenskim ljudstvom — ki so iz sovraštva do nas pričeli metati kamenje na Slovence, češ oni so srbofili, na nje se ne sme zanašati, oni ne zaslužijo zaupanja i. t. d.

Čutili smo tako kamenje, a smo šli svoja pota naprej. Izšel je klic po deželi: Ranjenim vojakom na pomoč! In takoj so se srca našega ljudstva odpirala in z veliko požrtvovalnostjo so dajali darove ter jih pošiljali na osrednje mesto v Gorici. Tu se je steklo doslej pri Slovenskem odseku nad 16.400 K za »Rdeči križ«, poleg tega pa je prišlo v blagajno »Rdečega križa« v Gorici nad 1300 K iz naših občin in od slovenskih rojakov, kakor smo posneli iz laških listov. — V Tolminu se je nabralo doslej za »Rdeči križ« tudi okoli 7000 K. Imamo torej okoli 25.000 K. za »Rdeči križ« denarja slovenskega ljudstva na Goriškem v Gorici in Tolminu brez Sežane. A gotovo se je doslej, če upoštevamo Sežano in druge kraje, kjer tudi bivajo Slovenci, nabralo za Rdeči križ najmanj 30.000 K od našega slovenskega ljudstva.

Vrhu tega se je stekal denar našega ljudstva v podporo družinam vpoklicanih vojakov pri vojno pomožnih odborih, ki so se osnovali povsod v sedežih okrajnih glavarstev. Koliko požrtvovalnosti se je nakopičilo zopet tu, pokažejo izkazi, ki jih naši listi o priliki priobčijo. A da se tudi tu desetisoči nabirajo, o tem ne dvomi nihče, ki delovanje tistih odborov natanje pozna.

To so dejstva, ki nas navdajajo s ponosom. Tu se kaže patriotizem dejanja, celo v številkah, katerih smemo biti veseli! Kajti te ogromne vsote so prišle skupaj iz naših Gor, kjer si drugače može iščejo zaslužka le v tujini! So prišle iz našega Krasa in naših Brd, kjer so bogataši le velike izjeme. So prišle iz Goriške okolice in Vipave, kjer ljudje žive večinoma le od dne do dne. Ljubezen do lastnih sinov in do onih, ki za domovino prelivajo kri, je ustvarjala taka dejanja požrtvovalnosti. So večinoma le ubogi in revni, ki so darove spravljali skupaj. — Mnogi izmed teh so dajali ne le, kar so mogli, ampak sploh, kar so imeli, kakor ona ženica v neki vasi goriške okolice, ki je dala zadnji 2 kroni, ki jih je imela, češ: »Bode že Bog tako naredil, da se najdejo drugod usmiljeni ljudje, ki se zavzamejo za mojega sina, če bo ranjen.«

To je patriotizem dejanja, ki je dobival vedno veličastnejše oblike. Metali

so kamenje na ta patriotizem, a rasel je pred očmi nasprotnikov molče in tiho vedno bolj, da so polagoma umolkni.

Priredil se je slovenski tečaj za izobrazbo bolniških strežnic. Kar strmeli so vsi, ko so zaznali, kako mogočno je ta tečaj obiskovan, s kako vnemo se ga naše slovensko ženstvo udeležuje, da bi trpečim vojakom moglo pomagati.

Ta tečaj se je zaključil z zelo dobrim uspehom pred strogo komisijo, obstoječo iz voditelja tečaja dr. Breclja, c. kr. okr. zdravnika dr. Gräffaja in mestnega zdravnika dr. Brama. Nad 70 slovenskih deklet, med njimi 25 učiteljic — je napravilo izpit, skoro polovica vseh z odličnim uspehom.

Prejšnji ponedeljek se je pričel nov slovenski tečaj.

Naj pokažejo pa drugi kaj enakega med svojim ženstvom. To je patriotizem dejanja pri nas!

Dijaštvo naše slovenske gimnazije je bilo še na počitnicah. Dasi samo nedoletno, je vendar mislilo na one, ki se bore za dom in cesarja. Komaj so prišli v mesto, da so se tukaj vpisovali, pa so tudi prinesli svoje darove za »Rdeči križ«. Stotake so po svojem ravnatelju poklonili ranjenim vojakom.

To je patriotizem dejanja pri naši mladini! Naj pokažejo nasprotniki kaj enakega! In vendar so bili oni, ki so v skrajni nesramnosti kamenje metali na našo učečo se mladino.

Kdor je prihajal v zadnjih mesecih po noči na Travnik, ta je pač dostikrat videl, kako so v delavni sobi okr. glavarja luči gorele do zore, da je dostikrat celo vzhajajoče solnce skozi okna posijalo na mizo. Nikdar pa se te luči niso ugasnile pred polnočjo. Tako je delal okrajni glavar vršič svoje dolžnosti, medtem ko stam bila poslana proti sovražniku sinova, katerih eden se je sicer vrnil zopet v očetov dom, a ranjen, ker mu je roko sovražna kroglja na ruskem bojišču zdrobila. In vendar so se dobili brezstidni elementi, ki so kamenje metali na patriotizem okr. glavarja.

Ti brezstidni elementi so v svoji nesramnosti celo daleč šli, da niti samega prevz. nadškofa niso pustili pri miru. Tudi nanj so kamenje metali! In vendar je ravno on posloplje svojega bogoslovnega semenišča »Rdečemu križu« velikodušno dal na razpolago za ranjene vojake. Ni prišlo kaj podobnega v glavo

o- nim, ki se drugače šopirijo s svojimi dejanji pred svetom. Stotake in stotake je dal za »Rdeči križ« in za družine vpoklicanih, in vendar niso hoteli molčati nesramni nasprotniki.

Vemo sicer, da tudi drugi bobnajo na svoj patriotizem, toda naš patriotizem in patriotizem slovenskega ljudstva ni patriotizem bobnečih, praznih besed, ampak patriotizem dejanja. Mi ljubimo domovino, a ne kričimo, ko jo ljubimo, ampak gremo za njo v boj proti sovražniku na severu, na jugu in na morju. Mi se žrtvujemo za njo, mi delamo za njo, damo za njo, kar imamo.

To je naš patriotizem!

Proti obrekovanju slovenske duhovščine.

Protest »Duhovske Zveze« v Gorici.

Na vseučilišču v Gradcu deluje neki profesor dr. Ude. Na Slovenskem je to v občje neznana oseba. Spoznali pa smo ga po njegovem škandaloznem članku v »Bonifatius-Korrespondenz« št. 17./18. t. l. pod naslovom »Nationalismus. Hochverrat«. Gospod vseučiliščni profesor se je pokazal v zelo čudni luči. Govori o slov. duhovščini krivično, žaljivo in neresnično. Kot učen vseučiliščni profesor in bivši slovenski rojak bi pač moral bolje poznati razmere na Slovenskem, posebej še slov. duhovščine. On pripisuje slov. duhovnikom izdajstvo nad našo ljubo Avstrijo, češ, avstrijski, slovenski, katoliški duhovniki so bili radi izdajalskega početja oddani vojaškemu sodišču v prekosodno obravnavo. In da bi nekako svojo osebo zagrnil pri tem nezaslišanem napadu na slov. duhovščino, je postavil pred se prozorne planke, češ: z elementarno togoto se ljudstvo zgraža nad tako izdajalskim početjem in namigava, bi rekej draži, na lynch-justico. Kaj takega ni pisal še noben avstrijski časopis.

V najnovejšem času so slovenski in nemški listi pisali o poravnavi, o skupnem vzajemnem nastopu vseh narodov v Avstriji. Kako krasne članke o tem je priobčeval »Slovenec« in drugi slovenski in nemški časniki! Zdaj pa pride med člankarje profesor graškega vseučilišča dr. Ude, naš stanovski sobrat, bivši naš rojak, dr. bogoslovja, ter svoje sobrate in rojake napada z očitanjem izdajalstva in jih ne vem kako miluje, kakor bi ne poznali nič drugega kot narodnost in da so temu »izrodku domišljije« brezvestno darovali ljubezen in zvestobo do cesarja in temeljna načela krščanske ljubezni do bližnjega. In vprašuje: In nasledki temu: Kaj ste storili bratje?

Odgovarjamo: Storili? Gospod dr., kaj ste storili Vi? Očitajte, kar se ni zgodilo; ne navajate niti oseb niti dejstev, pa pravite: »Was habt ihr getan? Es ist kaum gutzumachen, was ihr am Priesterstande, ja an der kath. Religion gefehlt habt! No! Kaj pa smo storili? V čem smo se pregrešili? Povejte imena; povejte dejanja! V naši nadškofiji so duhovniki vseh vrst tekmovali v patriotizmu, niti eden duhovnik ni bil osumljen, še manj obdolžen ali izročen vojaški prekri sodbi ali bil obsojen. Nasprotno, duhovščina je pridigala in se zgražala nad zlodejskim umorom v Sarajevem ter ljudstvo pozivljala k patriotizmu, ljubezni do domovine in molitvi za zmago avstrijskega orožja. Prireja procesije in molitve v ta namen. Za »Rdeči križ«, za zapuščene družine in za druge vojnopomožne namene nabira denarne prispevke in sama znatno daruje. Pri raznih dobrotelinah in podpornih odborih radovoljno in navdušeno sodeluje.

Kakor smo informirani, so bili v prav malo slučajih nekateri v drugih škofijah internirani, in to kot dr. Ude sam trdi, pač vsled zlobne ovadbe radi nacio-

nalizma — a bili baje že izpuščeni brez obsodbe.

Slov. ljudstvo je nad nezaslišanim napadom ogorčeno in užaljeno, da se na tako sramotilen način grdi njegova duhovščina, katero ljubi in spoštuje in jo dobro pozna, da je v vsakem slučaju patriotična, zvesta cesarju in avstrijski domovini. Zdaj pa naš sobrat, profesor vseučilišča, pride in vpraša: Kaj ste storili? To vprašanje moramo vrniti g. doktorju. Vprašamo, Vas li bratovska ljubezen sili, nam pavšalno očitati, česar nam niste dokazali in nam nihče ne more opravičeno očitati. Slovesno protestiramo proti vsemu Vašemu očitaniu. Na Vašem visokem stališču bi Vi pač morali bolje poznati razmere in delovanje naše slovenske duhovščine nego jo kažete v Vašem članku. Pozivljamo Vas torej vljudno, pa resno, da svoje neopravičene in nam žaljive napade preključete in daste zadoščeno užaljeni slov. duhovščini!

Sempas, 25. IX. 1914.

Za »Duhovsko Zvezo«:

F r. F r a n k é,
tajnik.

B l. G r č a,
predsednik.

V pomoč vojakom na bojišču!

Za oskrbo naših vojakov, ki se bore na bojišču za našega vladarja, za Avstrijo in za nas vse, so se po celi državi osnovali ženski odbori, ki zbirajo in izdelujejo pred vsem za vojake toplo zimsko obleko in tudi razna okrepčila.

V okviru naše »Slovenske krščanske socialne zveze« za Goriško se je ustanovil v Gorici posebni ženski odsek pod vodstvom blagorodne gospe Irme F o n o v e, soproge državnega in deželnega poslanca. Ni dvoma, da bodo tudi druge slovenske ženske organizacije delovale v svojem delokrogu v istem smislu. Ta ženski odsek bo nabrano in izdelano obleko in drugo oddajal naprej Slovenskemu odseku dež. pomožnega društva »Rdečega križa« v Gorici, ki je pooblaščen tudi take darove sprejemati in oddajati našim vojakom.

Ženski odsek S. K. S. J. je izdal naslednji:

Oklic.

Izredni časi, v katerih živimo, zahtevalo od vseh izredne požrtvovalnosti. Naši mladeniči in možje prelivajo na bojiščih junaško svojo kri za blagor ljube nam Avstrije. — Ranjenecem iz bojišča hiti na pomoč domovina z izdatnimi prispevki, ki se darujejo društvu »Rdečega križa«. — Da opomore izrednim slučajem nesreče in bede v družinah poklicanih vojakov, so se napravili vojno pomožni odbori, ki se jim darujejo zopet novi darovi. — Toda naše pomoči potrebujejo tudi vojaki na bojiščih. Za nje se zavzema vojno oskrbovalni urad in njegove podružnice, kjer so se ustanovile. Tu se med drugimi zbira perilo in obleka za zimo. Naša dolžnost je, da tudi tu prispevamo po svojih močeh.

Kakor drugod, so se tudi pri naš različne organizacije lotile tega požrtvovalnega dela, da bi posebno med svojimi ženskimi člani spravile skupaj za vojake kolikor mogoče mnogo zimskega perila.

Podpisane zastopnice »Slov. kršč. socialne zveze« se tem potom obračajo na vsa pridružena društva in njih članice po deželi, da prispevajo, s kolikor mogoče obilnimi sem spadajočimi darovi. Tudi drugo širšo javnost vabimo k sodelovanju pri tej plemeniti akciji.

Goriške rodoljubkinje brez izjeme naj stopijo na plan in naj skrbe, da se bomo goriške Slovenke tu res odlikovale. Tudi šole pod vodstvom svojih učiteljic lahko sodelujejo pri tem. Saj se drugod vse ure, določene za ročna dela in telovadbo, izrabljajo izkjučno za izdelovanje gorkega zimskega perila za vojake.

Tudi na Goriškem naj bo tako! Rabijo se pred vsem snežne moške čepice temno sive barve, gorke jopice, zimске moške nogovice, ali še boljše ovitke za noge iz barhenta, gorke zapestnice i. t. d. »Slov. kršč. socialni zvezi« v Gorici (Gospiska ulica 6./II.)

Vsi darovi v blagu in izgotovljeni kosi perila ter obleke naj se pošiljajo na podpisane ali na S. K. S. Z. Sprejem darov se bo v časopisih potrjeval, darovi sami pa se bodo oddajali izgotovljeni Slovenskemu odseku dež. pom. društva »Rdečega križa« v Gorici, da jih bode odpošiljal dalje na bojišče ali na pristojno mesto.

Ni dvoma, da se naše požrtvovalno ženstvo navdušeno odzove temu klicu.

V Gorici, 30. sept. 1914.

Ženski oskrbovalni odsek v »Slov. kršč. socialni zvezi za Goriško«.

Irma Fonova,
načelnica.

Josipina Berbučeva, Gizela Kremžarjeva,
Marija Kopačeva,
Ida Pečenkova, Anica Peršičeva,
odbornice.

Vojska.

Zopet boji z Rusi. — Nemci osvojili eno francosko utrdbo. Naša vojska v Srbiji.

Boji z Rusi.

Naša armada se je zbrala na določnem prostoru. Zdi se, da se je tudi nemška armada nekoliko umaknila proti šlezjski meji, da stopi tako z avstrijsko armado v enotno fronto. In res, kakor nam poroča brzojav, včeraj, so se nemške in avstrijske čete že zopet spustile v boj proti prodirajočim Rusom. Zdi se celo, da so naše čete začele prodirati. Poroča se namreč uradno, da so se Rusi na obeh straneh Visle (t. j.: na Poljskem in v Galiciji) začeli zopet umikati. Naše čete so pri Bječu jugovzhodno od Tarnova razkropile močno rusko konjeniško maso. Medtem

pa udirajo precej močni ruski oddelki na Ogrsko. Ogrsko meje od Galicije gorovje Karpati, ki imajo prehode le na nekaterih mestih. Na teh prelazih se bijejo z Rusi boji. Rusi so udrli že precej daleč, a so jih naši vrgli nazaj. Poročilo se glasi: Na meji pri Kőrösmező se vrši boj. Po zanesljivih informacijah so naše čete pri Oekörmező orgle sovražnika nazaj. Iz komitata Ung se poroča, da je železniška proga pri Csontosu prosta. Iz Csontosa so odšli monterji v Fenyesevölgy, da zopet popravijo brzojavno zvezo. Iz tega sledi, da se je posrečilo sovražnika vreči nazaj tudi čez Fenyervölgy.

Zdi se, da rusko vdiranje na Ogrsko ne more biti nevarno. Rusi vendar ne bodo tu cepili svoje armade, ki jo potrebujejo v Galiciji proti našim, na Poljskem proti našim in Nemcem in na severu proti Nemcem.

Medtem, ko so Rusi v Galiciji lahko prodirali, ker se je naša armada že prej umaknila, so pa Nemci iz Prusije začeli prodirati v Rusijo. Že zadnjič smo poročali, da oblegajo trdnjavo Osovjec. Ta trdnjava zelo trpi pod ognjem nemških topov, enako že Nemci oblegajo rusko pomorsko trdnjavo Libavo, ki leži daleč na severu proti Petrogradu. Velike nemške mase prodirajo proti trdnjavam Lomža, Grodno, Brest-Litevsk, Kovno in zdi se, da tudi proti Varšavi. Ker je v Mazurskih jezerih poginilo 153.000 Rusov in so jih Nemci vsega skupaj vjeli nad 120.000, je ruska severna armada grozovito oslabljena. Zato Nemci hite s prodiranjem. In to je, kar bo utegnulo obrniti srečo tudi v Galiciji.

Krvavi boji na Francoskem.

Krvava bitka na Francoskem še traja in ni še odločena. Najvažnejši dogodek tega boja je, da so bavarske čete vzele utrdbo Camp de Romains med Tulom in Verdunom. Ta uspeh omogoča Nemcem, da so prišli francoskim trdnjavam za hrbet. Sicer pa se boji z vso ljutostjo nadaljujejo. Slavna katedrala v Reimsu je zelo poškodovana, kar je velika škoda. Krivi pa so tega Francozi, ki so na zvonik obesili belo zastavo, češ da naj se na njo ne strelja, potem pa gori postavili stražo, ki je naznanjala, kje stojijo Nemci. Vsled tega so Francozi Nemce dobro zadevali in so ti morali stražo pregnati s stolpa. Toča šrapnelov se je usula na cerkev. Straža je izginila, a streha cerkvi pogorela.

Naše čete na Srbskem.

Naša armada je torej prestopila vsa na Srbsko in ondi bije hud boj s Srbi, ki se srdito branijo. Raznesle so se vesti, da so Srbi in Črnogorci udrli v Bosno. Res je nekaj sovražnih čet vdrlo čez mejo, kjer ni bilo vojaštva. Toda storilo se je vse, da se jih vrže ven. V tem oziru pričujemo uradno poročilo feldcajgmastra Potioreka, ki poroča:

Dunaj, 29. (Kor.) Uradno se razglša: Dne 28. septembra popoldne. — Po več nego štirinastdnevni trdovratni boji, tekom katerih so naše čete prekoracile Drinjo in Savo, je nastala na južno-

vzhodnem boljišču kratka operacijska pavza. Naše čete stoje vse na srbskem ozemlju in se vzdržujejo predvsem na krvavo pridobljenih pozicijah proti neprestanim trdovratnim naskokom, ki so končavajo vedno z znatnimi izgubami sovražnikovimi.

V zadnjih bojih je bilo vseh skupaj zaplenjenih 14 topov in več strojnih pušek. Število ujetnikov je znatno, ravno tako tudi beguncev.

Vesti o srbsko-črnogorski ofenzivi v Bosni so nastale vsled vpadov podrejenih moči v ozemlje ob sanžaški meji, v katerem se ni nahajalo skoraj čisto nič naših čet. Odredbe za očiščenje tega ozemlja so se ukrenile nemudoma.

Bolgarski listi poročajo, da imajo Srbi skupaj 60.000 mrtvih in ranjenih. Samo zadnji teden so imeli Srbi 6000 mrtvih in 18.000 ranjenih.

Do zmagoslavnega konca.

Nadvojvoda Friderik je izdal naslednje dnevno povelje:

Naš in zvezne nemške armade položaj je ugoden. Ruska ofenziva v Galiciji je na tem, da se prične umikati. Skupno z nemškimi četami bomo sovražnika, ki je bil poražen pri Krasniku, Zamoscu, Insterburgu in Tannenburgu, zopet premagali in uničili.

Proti Francoski prodira nemška glavna moč neprestano daleč v sovražno ozemlje. Nova, velika zmaga se ondi pričakuje.

Na balkanskem bojišču se tudi bojujemo v sovražnikovi deželi. Odpor Srbov ponehuje. Notranja nezadovoljnost, vstaje, beda in lakota ogrožujejo našega sovražnika za hrbtom, med tem ko sta monarhija in nemška država edini in polni zaupanja.

Nam zločinsko vsiljeno vojsko bomo izvojevali do zmagoslavnega konca.

To je resnica o položaju, ki naj se razglasi vsem častnikom, moštvo naj se pa to razloži v njihovem maternem jeziku. — Nadvojvoda Friderik, generalinfanterije.

Rusi v boju s Perzi.

Rusom so se postavile po robu številne prezidske čete. Rusi so bežali iz dežele. Mnogo ljudi so izgubili.

Francoske ladje v Adriji.

na francoska križarka potopljena. — Več poškodovanih.

V zadnji številki smo poročali, da je priplulo francosko brodovje v Adrijo. Sedaj prihajajo poročila, da so jo pri tej priliki Francozi pošteno izkupili. Izgubili so eno veliko vojno ladjo, več pa je poškodovanih.

so to francoske ladje, ki se bližajo otoku. Ljudstvo je sedaj hitelo na višine, da vidi sovražnika. Medtem so se ladje dodobra približale in začele iz topov streljati na stražnico, v kateri se je nahajala straža. Sprožili so kakih 30 strelcev in pri odhodu zopet 5—6. Stražnica je bila porušena; kasneje smo našli enega vojaka ranjenega, drugega so pa najbrže pokopale razvaline. Z ene ladje se je izkrcaal oddelek mornarjev, ki so pokradli, kar so našli: namreč par koz, enega kanarčka ter nekoliko piščancev in še par drugih malenkosti. Ko so se mornarji zopet vkrkali, je padlo še nekaj granat na bližnja polja, ki se niti razpočile niso: brodovje se je začelo odmikati in kmalu izgubilo v smeri proti šoltanskemu otoku.

Drug prijatelj iz Gornjega Sela na Šolti nam je pripovedoval o dohodu francoskega brodovja pod Šolto. (Šolta je otok, ki z Bračem zapira zaliv Trogira, Kastela, Splita, Omiša in Makarske.) Pripovedoval nam je, da je neka vojna ladja prišla prav do Šolte, tako da se je razpoznala francoska zastava; za njo je prišlo 6 križarjev in nekoliko torpedov. V tem je priplul neki italijanski parnik. Križar izpali nanj dva lahka strela, da ga ustavi, nato se z vso silo požene za njim. Ko ga je preiskal, ga je napotil nazaj. V tem je krog pol 1. ure del brodovja odplul z dolnje, drugi pa z gornje strani Visa in brez sledi izgubil.

Ker ni našlo francosko brodovje na Visu priložnosti, da se maščuje, je odplulo pred Pelagruž (Pelagoza) in je izlilo vso svojo jezo nad ubogimi stražniki. Od takrat ni o francoskem brodovju v Jadranskem morju nobenega sledu.

Goriški topničarski polk št. 8. v boju.

»Grazer Volksblatt« prinaša naslednje poročilo:

Pri Skwarzawi, malem kraju severozapadno od Zloczowa, se nam je 26. avgusta po vsej priliki trda godila. Sovražnik je bil morda štirikrat močnejši in naše čete so se borile z brezprimerno hrabrostjo. Naravnost neverjetni zgledi požrtvovalnosti in duševne sile naših čet se poročajo iz teh bojev. Častniki in moštvo so tekmovali med seboj v naravnost čudovitih dejanjih. Borili smo se do skrajnosti. In ako smo morali nazaj, se je to zgodilo zato, ker je vodstvo spoznalo, da bi bilo brezupešno in škoda, ako bi dopustilo, da bi surova premoč sovražnika, strla tako izboren material. Ampak to se more reči: naši ljudje se niso niti za korak ganili pred sovražnim ognjem, niti

pedi domače zemlje se ni prostovoljno žrtvovalo sovražniku, pa naj je bil ogenj njegovih strojnih pušk še tako strahovit; če so se naši ljudje umaknili, se je to zgodilo na povelje. Prišel je pač trenotek, ko so častniki spoznali, da je nadaljni boj trenutno brezuspešen. Tako je bilo tudi pri Skwarzawi. Najprej se je pomaknilo nazaj desno krilo, nato pa središče. Polj. topniški polk št. 8. (Gorica) je zavzel novo postojanko, približno 1 km za prejšnjo. Ob artileriji so se zgrinjali nazaj ostanki neke pehotne stotnije, ki se je bila nahajala v boju. Medtem se je stemnilo; sedaj se je imela umakniti tudi artiljerija in nastala je nevarnost, da ostane izolirana in da v temi zaide v stisko. Ko je štabni stotnik Anton Kainz spoznal položaj, je s čudovito prisotnostjo duha in silno energijo zbral v njeno varstvo krog 400 mož različnih oddelkov in tako povzročil, da se je jela v polnem redu umikati ne le artiljerija, marveč tudi zbrana četa. Na tem umikanju se je pripetilo, da je ena baterija zašla na močvirna tla in obtičala. Poveljnik baterije in vsi častniki so bili mrtvi ali ranjeni. Eden častnikov iz spremljajoče čete se je trudil, da bi baterijo spravil iz močvirja. Zaman! Konji so se napenjali, toda baterija se ni ganila niti za palec. Ko je stotnik Kainz opazil težko situacijo, je dal hitro odločen položiti na tla pred baterijo nekaj vreč ovsa, ki so ga za konje vozili s sabo. Na ta način je bil napravljen umetni tlak, katerega je baterija gladko zdrknula. Oves je bil sicer izgubljen, toda baterija je bila rešena in oddelek je zopet redno korakal dalje — in to je bilo glavno.

Pismo slovenskega vojaka vjetnika iz Rusije.

Naš goriški rojak g. Jožef Povšič, enoletni prostovoljec pri 47. pešpolku, ki je lani na goriški gimnaziji napravil maturo z odliko, se je udeležil hudega boja 26. avgusta pred Lvovom. Stariši od 23. avgusta niso dobili nobene vesti od njega. Dne 28. septembra pa je oče dobil iz Moskve po posredovanju »avstr. Rdečega križa« naslednje pismo:

»Moskva, 18. septembra 1914.

Ljubi oče!

Pisati Vam moram nemško, ker tu ne razumejo slovenščine in se vsako pismo pregleda.

Radi mene se ne bojite! Bil sem v Galiciji 26. avgusta ranjen, a ne nevarno. Potem so nas kot vojne vjetnike prepekljali v Rusijo. Sedaj sem v Moskvi in moram čakati, da bo vojska končana, potem se vrnemo domov. Tudi ne vem, če boste to pismo dobili ali ne. Gre mi dobro. Radi tega bodite brez skrbi! Po vojski se zopet vidimo.

Srčno pozdravljam vse!

Vaš

Josip.«

Kakor je razvidno iz štamplje na kuverti, se g. Jožef Povšič nahaja v moskovski bolnišnici št. 3.

Francozi šli pod Vis po piščance.

O tem pohodu pred Vis piše cenzurani splitski »Dan«: O dohodu francoskega brodovja pod Vis nam pripoveduje prijatelj z otokov to-le:

V soboto zjutraj po 9. uri je nekaj naših ljudi z brega opazilo debel dim na morski gladini. Ljudje so hiteli na breg, da vidijo, kdo je. Nato se je zvedelo, da

Ranjenci v Gorici.

V rezervno bolnišnico v Centralnem semenišču so došli še naslednji ranjenci: Jožef Saksida iz Prvačine, bolan; Rafael Mahnič iz Kopra bolan; Karl Balaben in Leop. Mezzorana iz Fare; Nikolaj Fachinetti iz Gradeža. Ti vsi so od 27. dom. polka. Dalje je še Leop. Brešan iz Ločnika od 20. lovskega bataljona.

Nov cestno — policijski red.

Dež. odbor razglša:

S 1. oktobrom t. l. obvelja novi, pred kratkim sankcionirani deželni zakon, ki se tiče premebe § 14. cestno policijskega reda za javne neinarske ceste. Prej navedeni novi § 14. določa, da se morajo vsa vozila (vozovi, avtomobili, motorna kolesa itd.) držati leve cestne strani, izogibati se na levo in prehitovati na desno, kakor tudi morajo temu primerno napravljati prostor prehitevačim vozilom.

Ako dospeta na cestna križišča istčasno dve vozili, ima prednost vozilo, ki prihaja od leve strani.

Vozovom, ki jih uporabljajo člani Najvišjega dvora, dalje stopajočim vojaškim oddelkom, procesijam in pogrebnim sprevodom se mora vsako vozilo izogniti. Istotako se mora izogniti vsako drugo vozilo poštnim vojovom in gasilnim vozovom, ki peljejo k požaru.

Enaka določila je izdala tudi c. kr. vlada za promet na erarskih cestah.

Dosedanja navada, izogibati se na desno in prehitovati na levo, se je v naši deželi tako zelo vkoreninila, da je treba kar najbolj mogoče razširiti med ljudstvom vsebino novih cestno-policijskih odredb v svrhu, da se preprečijo neprilike in nevarnosti.

Vsled tega priporoča deželni odbor najtopleje vsem občinam, cestnim odborom, župnijskim in vikarijskim uradom, da na najprimernejši, način seznanijo ljudstvo z zgoraj navedenimi zakonskimi določili in da ga opozore, naj se strogo drži navedenih novosti v prometu z vozili na javnih cestah.

Cene živil.

Na mesto cen ustanovljenih s tuk. oglasi od dne 4. avgusta, 17. avgusta in 2. septembra in vsled odredbe c. kr. namestništva v Trsfu, stopa začeni s 27. septembrom t. l. za prodajo na drobno neobhodno potrebnih živil za okoliš kraj občine Gorica sledeči maksimalni cenik:

1. Pšenična moka a) štev. 0 ogrski tip	K 0.62 za kg
b) domača	0.54 " "
2. Turšična navadna moka	0.26 " "
3. Turšica	0.24 " "
4. Beli kruh	0.52 " "
5. Goveje meso a) v zadnjem delu	2.— " "
b) v sprednjem delu	1.60 " "
6. Riž merkantilni	0.40 " "
7. Krompir	0.12 " "
8. Phani ječmen	0.44 " "
9. Sladkor zdovbljen ali	

v originalnih štulah	0.88 " "
10. Mast: a) slanina	2.16 " "
b) prešičja mast	2.40 " "
c) naravno surovo maslo	2.60 " "
d) naravno kuhano maslo	3.40 " "
e) olje jedilno	1.20 " lit.
11. Navadno testenine	0.76 " kg
12. Mleko	0.24 " lit.
13. Sol	0.24 " kg

Novice.

Molitve za zmago avstrijske armade o priliki cesarjevega godu. Prevzvišeni knez in nadškof dr. Sedej je izdal na duhovnike goriške nadškofije okrožnico, v kateri naroča, naj se na dan cesarjevega godu 4. oktobra na posebno slovesen način vrše molitve za cesarja in za zmago naše domovine. Moli naj se v ta namen sv. rožni venec. Po sv. maši naj se izpostavi Najsvetejše, ki ostane izpostavljeno cel dan. — Procesije s kipi M. B., ki so to nedeljo ponekod v navadi, naj izostanejo.

Za dekana v Št. Petru pri Gorici je imenovan vlč. g. Dr. Fr. S. Knavs, dekan v Cerknem. Bog daj gospodu dekenu na novem mestu obilo blagoslova!

Duhovske vesti. Dekan tolminski preč. g. mons. Jožef Kragelj je stopil v pokoj. Za župnega upravitelja tolminskega je imenovan č. g. kaplan Al. Makuz. Za dekanijskega upravitelja ostane preč. g. mons. Kragelj. — Za kurata v Gabrijah na Vipavskem je imenovan č. g. David Doktorič, vodja »Slov. Alojzijevišča« v Gorici. Na njegovo mesto pride č. g. Vinko Buda, kurat v začasnem pokoji.

Odbor Slov. Alojzijevišča se je na obč. zboru izvolil in sestavil tako: Predsednik: Dr. Jožef Ličan; odborniki: Mons. Iv. Kolavčič, mons. Iv. Murovec, mons. Jož. Pavletič, D. Doktorič, prof. dr. Kobal, vodja I. Reščič.

Za vojake na bojišču! Čč. duhovščino, naša društva, Mar. družbe, dekleta in žene opozarjamo na oklic »Slov. kršč. socialne zveze« v današnjem listu. Posebej čč. duhovščino prosimo, naj blagovoli na to prepotrebno delo požrtvovalne ljubezni do naših vojakov opozoriti ljudstvo v cerkvi. Ne le nove stvari, ampak tudi že rabljeni, a dobro ohranjeni predmeti se hvaležno sprejemajo. Tople nogovice iz domače volne, tople spodnje hlače, jopice (po domače pletenice), obveze čez truplo (Leibbinden), volnene mehke odeje — vse to se nujno rabi. Na novo naj se delajo zapestnice, snežne čepice, ki pokrivajo celo glavo in vrat naj se pletejo. Uzorci se dobe pri S. K. S. Z. Pošiljajte vse to na naslove pod oklicom podpisanih dam, ali pa naravnost na S. K. S. Z. v Gorici.

Izvedeli smo, da hočejo — kakor S. K. S. Z. — v svojem krogu delati za izdelovanje tople zimske obleke v prid vojakom na bojišču tudi članice »Mar. Druž-

be« v Gorici, ženski tretji red. članice »Skalnice« in še drugih slovenskih organizacij. — Prepričani smo, da na ta način naše rodoljubno ženstvo skupno mnogo dobrega napravi.

Pobožnosti na Kostanjevici. Na Kostonjevici bo na praznik sv. Frančiška, to je 4. oktobra zjutraj ob 6. uri vesoljna odveza za tretjerednike, ob 10. uri slovesno blagoslovljenje nove podobe sv. Frančiška, nato slovesna sv. maša. Po sv. maši se bo po ukazu Prevzvišenega izpostavilo do 5. ure popoldne. Popoldne od 4. do 5. ure bo slovesna ura češčenja z litanijami vseh Svetnikov, molitvami ob času vojske in častljivim delom sv. Rožnega venca. H sklepu bodo po navadi pete litanije M. B. Po blagoslovu bo šla samostanska družina k altarju sv. Frančiška, kjer se bodo opravile molitve predpisane v spomin smrti našega očaka, na kar bo blagoslov z njegovo svetinjo, ki se bo slednjič dala ljudstvu poljubovati. Po končani slovesnosti bo zopet vesoljna odveza za tretjerednike. — Blagoslov bo od 1. okt. nadalje ob 4 in pol. — Predstojništvo frančiškanskega samostana na Kostonjevici.

Pobožnost v kapucinski cerkvi. V kapucinski cerkvi v Gorici se bo celi mesec oktober opravljal sv. rožni venec, nato blagoslov z Nasvetejšim in sicer zvečer ob 6. uri navadne dni, ob nedeljah pa ob 4. in pol, da se izprosi zmago naši vojski in zopetni mir.

Prihodnjo nedeljo, dne 4. oktobra praznujemo imendan našega ljubljeneega cesarja Franca Jožefa I. V teh resnih časih je srčna želja vseh ki ne morejo sami iti v boj, da bi vsaj, kolikor je mogoče pomagali našim vrlim vojakom, ki bodo morali v zimskem času dvojne težave premagovati. V soboto, dne 3. oktobra, bodo hodile gospe in dekleta od hiše do hiše in bodo nabirale darove za naše vojake na bojišču. Vsak dar pride prav, n. pr. staro in novo perilo, tople srajce in spodnje hlače; nogavice, cunje za noge, šlape, kolence, dokolenke (gamaše), pletene napestnice, snežne čepice, ovratne rute, smodke, cigarete, tobak, vojne dopisnice, sadje in in sočivje v konzervah, čaj sladkor i. t. d. Kdor ne more več, naj da malo, tudi najmanjši dar sprejmemo. Vse se bo de poslalo tjakaj, kamor je namenjeno. Na ta način se bode praznoval imendan našega cesarja najbolj v Njegovem smislu. — Odbor.

Padel je na severnem bojišču stotnik Samo Vošnjak, bratranec dr. Bogumila Vošnjaka, ki je ranjen kot ulanski poročnik.

V hudih bojih pri Lublinu je padel poročnik 3. drag. polka Herman pl. Chalaupka, sin g. Maksimiljana pl. Chalaupka, c. in kr. polkovnika v pokoju, ki stanuje v Gorici. — Zadela ga je kroglja v trebuh, na kar je padel s konja. Pri padcu si je zlomil nogo v stegnu. V strašnih bolečinah je ležal več ur na tleh. Ko so ga prepeljali v bolnišnico, so ga operi-

rali; a zaman. Izdihnil je v velikih mukah. Sedaj počiva gori na rusko-gališki meji. Gospodu polkovniku in vsej velec. obitelji iskreno sožalje!

V Gorico so pripeljali truplo na severnem bojišču padlega rez. kadeta inž. Fabija Del Piera. Pokopali so ga 29. septembra ob obilni udeležbi občinstva.

Ranjen na severnem bojišču je bil pri Grodeku dne 8. septembra naš kojščanski rojak g. Franc Pahor. Kroglice so ga zadele v levo nogo nad členkom in v levo stran pod rebra. Sedaj se nahaja v Miskolczu. Upati je, da kmalu okreva.

Smrtna kosa. Sedlo: V ponedeljek 21. septembra zatisnila je za vedno oči g. Katarina Lazar, katero je ugonobila kruta smrt v najboljših letih, v starosti 40 let. Bila je soproga tuk. cerkvenika in predsednika krajnega šolskega sveta. Blaga pokojnica je bila Marijina družbenica, vzor krščanske žene in matere in pridne gospodinje, kakoršnih potrebujemo v sedanjem času. Pogreb je bil 23. sept. veličasten. Marijina družba in ogromno število sovaščanov je prihitelo spremit pokojnico na poti k večnemu počitku. To je pokazalo, kako spoštovana in priljubljena je bila krščanska žena in skrbna mati — pokojnica. Tukaj na svetu pa žaluje za njo zvest mož in 8 nepreskrbljenih otročičev. Blagi pokojnici večni mir in pokoj, žalujoči družini pa sladko tolažbo; da vidimo zopet se nad zvezdami.

Umril je v Dolini pri Trstu znani slikar g. Ivan Prašelj, star komaj 31 let. Malo je živel, a izpolnil veliko let. Pogreb je bil veličasten. — Njegova smrt je velika izguba za naš Breg. Bil je značajan miren in treznega mišljenja. Delal je veliko v svoji stroki. Poslikal in prenovil je župno cerkev v Dolini, Divači in v Dekanih, za kar je žel mnogo pohvale. Zapušča ženo in 2 nedorasla otročiča. Naj počiva v miru!

Ranjenci in bolni. V 12. izkazu bolnih in ranjenih se nahajajo ta imena: Karl Colleux iz Gorice od 27. domobr. polka, bolan; Jakob Trpin od 47. pešpolka, bolan; Marij Perin od 97. pešpolka, ranjen leži na Dunaju; Jožef Pergarc 7. top. polk iz Trsta, bolan. — V izkazu št. 13. so: Poročnik 97. pešpolka Mar. Jazbec; stotnik Fr. Krušič od 97. pešpolka; poročnik dr. Jožef Rapoc od 97. pešpolka iz Maribora; Jožef Lackovič, 27. domobr. polk, iz goriške okolice; Matija Ilinčič 27. dom. polk, iz Tolmina; Andrej Kavsa, 97. pešpolk iz Tolmina; Franc Prinčič, 27. dom. polk, iz Gor. okolice; Ant. Rutar, 27. domob. polk, iz Tolmina.

Mesto učitelja in učiteljice na dež. gluhonemnici razpisuje dež. odbor. Učitelju pritiče letna plača 1600 K in stanarina 400 K, učiteljici pa letna plača 1400 K, stanovanje v naravi in brezplačna hrana. Obema pritiče nadalje pravica do šest petletnin po 10% plače. Prošniki morajo z listinami dokazati: a) da so usposobljeni na ljudskih šolah, b) da poznajo metode in predmete glede poučevanja gluhonemcev,

c) da znajo deželne jezike, č) da so v npravstvenem oziru neomadeževani in d) da so avstrijski državljani. Prednost za imenovanje imajo prositelji pripadajoči pokenženi grofini Goriško-Gradiščanski in za mesto učitelja pa oni, ki znajo podučevati tudi risanje. Prošnje se naj predložijo deželnemu odboru do 15. oktobra 1914. Nadaljna pojasnila daje tajnik deželnega odbora.

Žrtev Vipave. V nedeljo, dne 20. sept. popoldne se je vozil po Vipavi s čolnom osemletni France Bačar iz Tevč z Sletnim Samcem. Nesreča je hotela, da je zaneslo čoln pri mlinu med Uhanjami in Vel. Žabljami čez jez in fanta sta padla v precej narastlo reko. Enemu dečku se je posrečilo rešiti se s tem, da se je oprejel grmovja. France Bačar pa je zginil v valovih. Iskali so ga dolgo, toda vsled velike vode je bilo iskanje brezuspešno. Šele v četrtek, dne 24. sept. je zanesla voda mrtvo truplo ponesrečenca na prod blizu Vel. Žabelj. Pokopali so ga v soboto na pokopališču v Vel. Žabljah. Naj počiva v miru! — To je v kratkem času že druga nesreča s čolnom! Pred kratkem se je ponesrečil ne daleč od tam France Rehar iz Dol. Branice. Opozorjamo ljudi, ki imajo čolne, da jih držijo pod ključem in strogo pazijo, da se ne bodo v njih otroci vozili.

Smrtna nesreča. V nedeljo zvečer se je vozil skozi Solkan domov v Opatjeselo posestnik Štefan Marušič, ki je bil na obisku v Grgarju. Voz se je zadel in prevrnil. Štefan Marušič je padel z voza tako nesrečno, da se je smrtno poškodoval na glavi. Umril je v pond. zjutraj v gor. bolnici, kamor so ga prepeljali.

Trgatev se je pričela v ponedeljek po Vipavski dolini. Letina obeta biti dobro in tudi izvrstna kapljica. Toda cene vinu ni nobene poštene in tudi kupcev je doslej malo. Kupci pridite hitro, če hočete imeti dobro kapljico.

V varstvo poljskih pridelkov. Dež. odbor naznanja: Že v mirnem času je nadzorstvo nad poljsko lastnino težavno; skoro nemogoče pa je v izrednih časih, ki se v njih nahajamo sedaj. To pa je naravno. Precej nadzorstvenih javnih organov je poklicanih pod orožje; istotako je mnogo kmetovalcev zapustilo svoja polja iz istega razloga. Ni se torej čuditi, da se poljske tatvine množijo. Naloga občinskih uprav pa je, da poskrbe za to, da se poljska lastnina baš v teh resnih časih zadostno varuje. To se da roseči na ta način, da se primerno pomnoži število pooblaščenih poljskih čuvajev. V ta namen, naj se občinski predstojniki dogovore z okrajnimi glavarstvi, ki naj jim obrazložijo v tem pogledu razmere v občini in naj predlagajo, da se v smislu zakona z dne 18. marca 1876 dež. zak. št. 11. zaprisežejo kot poljski čuvaji v to sposobne osebe. Ako bi bil ta ukrep spojen za občino s prevelikim bremenom, naj se ustanove prostovoljna čuvajska mesta in dotični prostovoljci naj opravljajo službo po vrsti. Toda tudi za te prostovoljce je treba

priskrbeta od okrajnih glavarstev službene znake.

Avtomobil se je prevrnil v jarek v ponedeljek zjutraj v Št. Petru v Gorici nekemu goriškemu izvoščeku. Zdi se, da je vzrok nezgode alkohol. Poleg voznika sta bila v avtomobilu še 2 gosta. K sreči ni bilo smrtnih žrtev.

Nabor črnovojnikov iz goriškega glavarstva. C. kr. okr. glavarstvo naznanja, da se bo vršil nabor črnovojnikov bivačih v političnem okraju Gorica-okolica (domačinov in tujcev) rojstnega leta 1894 ter vseh črnovojnikov obvezancev (domačinov in tujcev) rojstnega leta 1893 in 1892, ki so bili na letošnjem glavnem naboru zavrtnjeni, na c. kr. domobranskem okrajnem dopolnilnem poveljstvu v Trstu, v Rocolski vojašnici in sicer v nastopnem redu:

V četrtek, dne 1. oktobra t. l. za občine: Štandrež, Bilje, Čepovan, Dornberg, Grgar, Ločnik Miren in Podgora.

V petek, dne 2. oktobra t. l. za občine: Št. Ferjan, Opatjeselo, Ozeljan-Sv. Mihael, Osek-Vitovlje, Prvačina, Št. Peter, Renče in Solkan.

V soboto, dne 3. oktobra t. l. za občine: Kojško, Sovodnje, Šempas, Trnovo, Tribuša, Vrtojba in Vogersko.

V nedeljo, dne 4. oktobra t. l. za občine: Ajba, Anhovo, Avče, Bate, Banjšice, Kanal, Deskle, Kal, Lokovec in Ročinj.

V ponedeljek, dne 5. oktobra t. l. za občine: Ajdovščina, Črniče, Dol-Otljica, Gaberje, Gojače, Kimnje in Sv. Križ.

V torek, dne 6. oktobra t. l. za občine: Lokavec, Riheiberg, Šmarje, Skrilje, Vrtovin in Velike Žablje.

Izbiranje začne vsak dan točno ob 8. uri zjutraj. Črnovojniki morajo priti pred komisijo popolnoma snažni in s svežim perilom ter trezni, drugače bodo strogo kaznovani. Za one, ki radi neizogibnih zaprek ne bi mogli priti določenega dne na izbiranje, se bodo vršila naknadna izbiranja dne 16. novembra in 15. decembra 1914 l. v okraju in ob uri, ki se še določijo. Kdor pride dan ali pa v noči pred izbiranjem v Trst zamore prenočiti v stari Girardelli-jevi vojašnici na Vrdeli.

Prosta voznja črnovojnikov, ki gredo k naboru. C. kr. okr. glavarstvo razglašajo: Črnovojniki rojeni 1894, 1893 in 1892. l. ki morajo iti pričetkom meseca oktobra na razgledovanje (nabor) v Trst, dobijo na županstvu črnovojniške izkaznice, ki jim dajo pravico do proste voznje na železnici iz kraja bivališča in nazaj ter za one, ki bodo potrjeni, tudi za voznjo iz kraja bivališča v kraj, kanor bodo vpo-klicani. Pred nastopom vsake voznje morajo pa pokazati izkaznico na železniški blagajni v svrhu potrditve. V ta namen naj pridejo črnovojniki dovolj časa pred odhodom vlaka na kolodvor.

Prodaja vojaških konj. Danes 1. okt. dop. se je na Travniku potom javne dražbe vršilo prodajanje 19 vojaških konj.

Zlato sem dal(a) za železo. Odsek »srebrnega avstrijskega križa« v Gorici

naznanja, da so dospeli železni prstani, ki se jih bode zamenjavalo za zlato in srebro. Odsek posluje od 30. sept. dalje vsako sredo in soboto od 3.—5. ure popoldne v Gorici, via Morelli št. 39, I. nadstr., soba št. 5 (trgovska in obrtna zbornica). Imena darovalcev bodo objavljena v listih — Odbor.

Izgubila je neka gospodična zapestnico z uro od Stolnega trga čez Magistratno ulico do Korza. Pošten najditelj je naprošen, da jo prinese v naše upravništvo.

Kolera. Nekaj posameznih slučajev kolere se je pojavilo na Dunaju in na Ogerskem. — Doslej še ni nobene posredne nevarnosti, ker se vse stori, da se kolera ne razširi.

Zadružništvo.

Grgar. Vabilo k VI. rednemu občnemu zboru »Kmečke hranilnice in posojilnice v Grgarju« registrovane zadruge z neomejeno zavezo dne 11. oktobra t. l. ob 3 urah popoldne v župnišču s sledečim sporedom: 1.) potrjenje letnega računa, 2.) izvolitev načelstva in nadzorstva, 3.) odstavljanje načelstva in nadzorstva, 4.) morebitni predlogi. K obilni udeležbi vabi odbor.

Z bojnega polja.

Junaška ženska, ki je bila v več bitkah.

Dne 18. sept. je v Olomuc na Moravskem dospela na nekem vlakcu z ranjenci neka žena, po imenu Ana Pelegrini, ki se je dne 25. julija letos v Griesu pri Bolcanu na Tirolskem poročila s pismonošem Jožefom Pelegrini. Žena, ki je bila dovršila tečaj za bolniško strežnico, je pripovedovala uredniku nekega lista to-le: Dne 18. avgusta sem se odpeljala iz Inomosta z vlakom, s katerim se je vozil polk deželnih strelcev, v čegar 6. stotniji služi moj mož. Po šestih dneh vožnje smo dospeli v Dunajev v Galiciji. Potem smo korakali še kake trideset ure, ko smo bili že tudi zapleteni v boj. Dotlej sem bila lahko vedno pri stotniji mojega moža, ker imam kot pomožna strežnica legitimacijo za vse vojaške vlake. Sedaj, ko smo dospeli v ogenj, sta me skušala polkovni poveljnik podpolkovnik Spiegel in poročnik Kroh od 6. stotnije na vsak način pregovoriti, da bi ostala zadaj. Toda jaz sem trdovratno hotela ostati, kajti tako sem mogla najhitreje nuditi pomoč ranjencem. Izprva mi je bilo pač nekako tesno, ko sem slišala kroglice žvižgati krog glave, kasneje se je tesnoba popolnoma razgubila ter sem se končno popolnoma navadila na ogenj. V tem boju sta bili 6. in 7. stotnija razpršeni in tako kem svojega moža izgubila izpred oči. Nato sem več ur blodila okrog in končno slučajno zadela na 11. poljsko bolnišnico. Z ranjenci sem se peljala dalje v smeri proti Lvovu. Na potu smo enkrat zašli med dva artilerijska ognja in bili najljutejše moj mož je bil še živ in zdrav. Nato smo iz Lvova zopet odšli. Ščasoma so se vsi tako navadili na mojo navzočnost, da me

nihče niti več opazil ni. Tri dni smo bili na maršu. To so bili strašni dnevi ter smo posebno trpeli vsled žeje. Vsepovsod smo našli ruske mrličje in ranjence, ker Rusi niti ne pokopujejo svojih mrtvecev, niti ne jemljejo s seboj ranjencev.

Mnogokrat sem obvezovala tudi ruske ranjence. Toda dolgo se nismo mogli nikjer muditi. Bili smo v boju pri Janowu in še v treh drugih. Krajevna imena sem pozabila, ker so tuja. Bila sem vedno 20 do 30 korakov za ognjeno črto, večinoma za 7. stotnijo, ter sem se plazila k ranjencem in jih obvezovala. Če se je potem glasilo: »Dalje!«, sem seveda vedno hitela z njimi. Tako smo prišli do Lublina. Tu je bil moj mož ranjen v ramo in ko so ga z drugimi ranjenci poslali nazaj, sem se transportu pridružila tudi jaz. Peljali smo se tesno stinjeni v vozu za ranjence; bilo je 40 mož in stregla sem jim kakor je pač bilo mogoče. Ko moj mož toliko okreva, da bo za vožnjo, se odpeljeva zopet v Bolcan.

Ta ženska je pa junak!

Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku — pripoveduje (kakor poroča »Prager Tagblatt«) naslednjo grozno epizodo iz vojne: »V vojni doživi človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zdi se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je bližal kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s tako močjo kozaku na tilnik, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim, kako dirja na svojem majhnem konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdelo se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposled skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telebne na tla.

Hrvatje odločili Auffenbergovo značo. Splošno se priznava sijajen nastop hrv. polkov na severnem bojišču ki so priborili zlasti veliko Auffenbergovo zmago pri Komarovu, ki je bila odločilna. Bila je 8. septembra. Naše čete so strahovito trpele v sovražnem artiljerijskem ognju in le z največjim naporom držale svoje postojanke. Tedaj je stopil v boj tudi zagrebški 14. zbor in naše čete so se pripravile na ponoven naskok. Hrvatje so s svojim nepopisnim ognjevitim junaštvom potegnili za seboj tudi vse ostale čete; z razvitimi zastavami se je vse zagnalo v »juriš«, katerega je naša artiljerija že preje čvrsto pripravila in ga podpirala. Vnela se je strahovita borba na nož, v kateri je bilo veliko Rusov ujetih. Sovražniku so neprestano dohajala ojačenja, a vse mu ni nič pomagalo — zmagalo je brezprimerno junaštvo hrvatskih polkov. Tako poročajo in priznavajo enoglasno vsi očevidci.

Žalostno svidenje. Mlada Berlinčanka, ki se je pred dnevi ločila s svojim zaročencem, je prejela od njega list, odposlan iz — Berlina. Naznanil jej je, da je »lahko ranjen« in da ga more obiskati v

bolnišnici. Pristrčno je bilo to svidenje, a vendar žalostno. »Lahko ranjen« je bil — brez roke! Ali naslednjega dne je dobilo dekle zopet pismo. »Ne veš še, draga, vse resnice. Izgubil sem v boju tudi eno nogo. A ko sem te videl tako zdravo in čvrsto, se ne morem odločiti zato, da bi te vezal na-se, siromaka.« — A dekle? Čez dve uri je šla zopet v bolnišnico, ali — z duhovnikom, ki ju je takoj poročil.

Rekla je: Če sem Te imela poprej rada, ko si bil zdrav in krepak, si mi sedaj tem ljubši, ko si postal revež brez pomoči. — Plemenito dekle!

Napad na ruski vojaški vlak. Na ruski vojaški vlak je bil izvršen dinamični napad. Ubitih je bilo 150 častnikov in 1000 mož.

Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo. — Spisal Jernej Hafner, kaplan. — Založila Katoliška Bukvarna. Ta naslov ima lepa molitvena knjižica spisana za naše mladeniče vzete in poklicane k vojakom. V prvem delu str. 1—183 ima jako praktične nauke za mladega vojaka, da se nauči spoštovati vojaški stan, da se zaveda svojih dolžnosti, da se obvaruje mnogih pogubnih nevarnosti tega stanu, da ostane zvest Bogu in cesarju. V drugem delu str. 183 do 314 ima razne, vojaku potrebne molitve za čas miru in za čas vojske. — Oblika knjižice je prav priročna; ker je papir četudi trden, vendar tenak, bo mladenič to knjižico kar lahko v žep vtaknil in jo neoviran seboj v cerkev vzel. Škoda, da je prelepa knjižica izšla šele sedaj, ko so vojaki naši večinoma že odšli na »krvavi ples«. Starši poskrbite, da si jo omisl vsak vojaški novinec. Na prodaj bo v Katoliški Bukvarni; pa tudi gospodje duhovniki Vam jo bodo radi naročili. Priporočite jo svojim sinovom, naj jo čitajo in prečitajo, takoj ko so potrjeni in bodo že poučeni odšli v službo samo. V službi naj se točno po njej ravnaajo, pa bodo ostali zdravi na duši in na telesu sebi v časno in večno korist, staršem v veselje in radost, domovini in cesarju v slavo in ponos. Anton Bonaventura, škof

Cena za vojaški molitvenik je nizka in znaša za trpežno vezavo z rdečo obvezo K 1.20, za šagrin z zlato obvezo K 2.20, za najfinejše usnje z zlato obvezo upogljive platnice K 3.20

Molitvenik se dobi tudi v knjigarni Kat Tisk. Društva v Gorici.

Najnovejše vesti.

Rusi pregnani s karpatskih prelazov. Budimpešta 30. (Kor.) Ogrski korespondenčni urad poroča iz Ungvarja z dne 29. sept.: Včeraj popoldne je prišel iz Užoka v Ungvar višji generalštabni oficir, ki je posetil nadžupana grofa Sztarayja in mu uradno naznanil, da so se boji našli čet na užoškem prelazu tekom noči in včeraj zjutraj končali z uspehom in se je posrečilo odbiti sovražnika, ki se je ugnal do Siankega. V boju za Užok so imeli Rusi težke izgube. Sedaj se ne naha

ja noben Rus več na ozemlju komitata Ungvar. Ojačenje čet, ki varujejo mejo, se nadaljuje.

General Auffenberg zbolel.

Dunaj, 30. (Kor.) Iz vojnega časniškega stana se poroča uradno: Armadni poveljnik, general infanterije, vitez Auffenberg, je zbolel.

Vest bo vzbudila gotovo splošno obžalovanje.

Boji v Srbiji.

Budimpešta, 30. (Kor.) »Budapester Korrespondenz« poroča: Naša ofenziva v Srbiji napreduje uspešno. Poizkusi Srbov, da bi motili našo ofenzivo z novim vpadom preko Save, so se končali s popolnim fujaskom, ker so naše v bližini Save se nahajajoče obmejne čete preko Save vpadle Srbe takoj pregnale iz dežele.

Darovi.

VIII. Izkaz

darov za Rdeči križ in za družine.

Centralna posojilnica v Gorici kron 250 — (100 kron za R. K., 150 kron za družine). — »Goriška Zveza« kron 200 — (pol-pol); — Dr. Fr. Dorčič, c. kr. fin. tajnik kron 10 — za družine; — Obitelj Černetova (Fabjanova) mesto venca na krsto pok. Uršule Černetove v Tomaju kron 10 — Goriška slov. gimnazija kron 8.90 — (Doslje kron 286.80); — Tomaj županstvo kron 82.70; — Gospa Am. Puntar, mesto venca na grob pok. Hermana Furlan kron 10 — Jos. Lipicer, srebrar kron 1 — N. N. kron 1 — Lovro Juvančič, župnik v pok. povodom svoje mašniške 40 letnice kron 40 — Fr. Novič, kroj. mojster, kron 1 — Marija Pernič kron 2 — Iv. Mercina, ces. svetnik kron 5 — Zbirka v podružnici sv. Mihaela in sv. Jakoba v Šempasu po vlč. g. ž. Bl. Grča kron 17.37; — Neža Rutar v Fari v Furlaniji kron 1 — Skupaj torej v tem izkazu

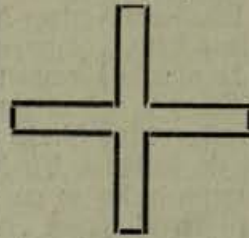
za R. K. K 386.97
za družine K 278 —

Doslje je došlo na slov. odsek Rdečega Križa
za R. K. K. 16.467.90
za družine K 3.408.75

ŠIRITE „NOVI ČAS!“

Turške srečke!

Glavni dobitki po 400000 in 200000 frankov! Prihodnje žrebanje 1. oktobra 1914.

Srečke avstrijskega rdečega križa! — Srečke ogrskega rdečega križa! — Glavni dobitki po 60000, 30000, in 20000 kron. — Vsaka srečka ima vrednost gotovega

denarja, vsaka srečka gotovo zadene! Mesečni obrok od 2. — nadalje. — Pojasni- la daje za Češko industrijalno banko: Srečkovno zastopstvo 16, Ljubljana.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone zlate mostove, zobe na kaučukove plošče uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Vino motno, zavreto, se popravi kako tudi odvzame duh po plesni all mufi. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové upravništvo „Novega Časa“.

Pošiljajte našim vojakom dobro zimsko perilo.

Prof. Jägerja volnene srajce, hlače, nogovice Kamelhaar „Gicht-Rheuma“, srajce, hlače, nogovice. Volnene „Merimo“ srajce, hlače, nogovice 1/2 volnene srajce, hlače, nogovice, bombažaste srajce, hlače, nogovice in posebno pa obveze (Bauchbinde).

Posebne cene

s **5%**
popusta

Rodbinam, ki pošiljajo zavoje svojcem k armadi, napravljajo zavitke pod predpisanim obsegom in z Feldpost tiskanim omotom ter s strojem natančno napisanim naslovom brezplačno. — Pošljite nam naslove kakor tudi cenjena naročila. — Se priporoča **Pregrad & Černetič.**

Tvrdba

VUGA & Co. -- Gorica Raštelj števil 16

opozarja na svojo velikansko zalogo oblek, površnikov, Pelerin, zimskih sukenj ter obleke za otroke v vseh velikosti. — Velika izber modernih ženskih in otroških plaščev kakor tudi obleke za deklice po najnižjih cenah.

LASTNA KROJAČNICA